

לקוטי אמרים

-תניא-

•

שער היחוד והאמונה
חינוך קטן ופרקים א"ד

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

לקוטי אמרים
- תניא -

שער היחוד והאמונה

— חינוך קטן —

בצירוף

מ"מ, ליקוט פירושים

חזקת וחוכנס לאינטרנט

www.hebrewbooks.org

ע"י חיים תשס"ז

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ. י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ארבעים ותשע לבריאה

שנת המאתיים להולדת כ"ק אדמו"ר הצ"צ

שנת הארבעים לנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א

שער
ראשון

קובץ
שלשלת האור

היכל
שלישי

ספר

לקוטי אמרים

חלק ראשון

הנקרא בשם

ספר של בינונים

מלוקט מפי ספרים ומפי סופרים קדושי עליון נ"ע מיוסד על פסוק כי קרוב אליך הדבר מאוד בפיך ובלבבך לעשותו. לבאר היטב איך הוא קרוב מאוד בדרך ארוכה וקצרה בעוה"י.

ונתוסף בו אגרת התשובה מאדמו"ר נ"ע בדרך ארוכה וקצרה כולל כל ענייני התשובה גם אגרת הקודש אשר כתב בכתב ידו הקדושה ולשונו הטהור.

כל אלה חוברו יחדיו תמים מלמעלה עיר וקדיש משמיא נחית

הוא ניהו כ"ק אדמו"ר הגדול הגאון האלקי אור עולם מופת הדור נזר ישראל ותפארתו קדוש ה' מכובד

מרנא ורבנא שניאור זלמן נבג"מ.

ועתה הוגה היטב התוצאה החדשה והמתקנת בעיון נמרץ כמבואר מעלי"ד.

יוצא לאור על ידי מערכת

"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ. י.

770 איסטערן פארקוויי

פתח דבר — להוצאה הראשונה —

על פי הודאת כ"ק אדמו"ר שליט"א ובהמשך להנדפס לתניא חלק-א פרקים א-נג הננו מוציאים לאור ליקוט פירושים מרכזתינו נשיאינו, הנמצאים בדרושי דא"ח אגרות ורשימות על שער היחוד והאמונה חינוך קטן ופרקים א-ד.

כמו בהליקוטים הנ"ל, נסמנו רק המקומות שברור שזהו פירוש לתניא, ושאר המקומות נרשמו בהמראה מקומות.

* * *

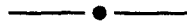
שינויי נוסחאות, נדפסו בס' מהדו"ק לתניא.

מובן שכיון שבליקוט זה נעתק לשון הרב בלי שינויים — יש ענינים שנכתבו במקום אחר בקיצור ובמקום אחר נתבארו באריכות. ומשנה אינה זזה ממקומה, וכפרט שאי אפשר בלא חידוש.

השתדלתי עד כמה שידי מגעת לציין כל המקומות שבהם מצויין לפרקים אלו, אבל בטח נמצאו עוד — ולכן אבקש מכל אחד ואחד שידע לו מקומות בדא"ח שלא ציינתי — להודיע, וכן ועיקר מי שנמצאים אצלו ביאורי חסידים בתניא, ותועלת הרבים וזכותם תלויים בו.

אהרן בן הרה"ח התמים יהודא שי' חיטריק

ר"ח סיון ה'תשד"מ, ברוקלין, נ"י.

באשר הקונטרסים הראשונים אלו מן השוק, הננו מוציאים לאור בכרך אחד בהוצאה שני' עם הוספות:

(א) הוספות והליקוט — שנשמטו מההוצאה הראשונה.

(ב) תניא מהדו"ק — מכת"י — שיצא לאור בשנת תשמ"ב ומילואים להוצאה הנ"ל.

אהרן חיטריק

י"ג חמוז תשמ"ט (תהא שנת משיח טובה),
שנת המאתיים להולדת כ"ק אדמו"ר הצמח צדק,
שנת הארבעים לנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א,
ברוקלין, נ"י.

ליקוטי אמרים חרק שני

הנקרא בשם חינוך קטן

מלוקט מפי ספרים ומפי סופרים קדושי עליון נ"ע
מיוסד על פרשה ראשונה של קריאת שמע :

מאליה ותגל ותשמח בה' עושה
ותתענג על ה' תענוג נפלא והזוכים
למעלת אהבה רבה זו הם הנקראים
צדיקים כדכתיב שמתו צדיקים בה'
אך לא כל אדם זוכה לזה כי לזה
צריך זיכך תחומר במאד מאד וגם
תורה ומעשים טובים הרבה לזכות
לנשמה עליונה שלמעלה ממדרגת רוח
ונפש כמ"ש בר"ח שער האהבה.
והשנית היא אהבה שכל אדם יוכל
להגיע אליה כשיתבונן היטב בעומקא
דלכא בדברים המעוררים את האהבה
לה' בלב כל ישראל. הן דרך כלל
כי הוא תיינו ממש וכאשר האדם
אוהב את נפשו וחיו. כן יאהב את
ה' כאשר יתבונן וישים אל לבו כי
ה' הוא נפשו האמיתית וחיו ממש
כמ"ש בזהר ע"פ נפשי אויתך וגו'.
והן דרך פרט שכשיבין וישכיל
בגדולתו של מ"ה הקב"ה דרך פרטית
כאשר יוכל שאת בשכלו ומה שלמעלה
משכלו ואח"כ יתבונן באהבת ה'
הגדולה ונפלאה אלינו לירד למצרים
ערות הארץ להוציא נשמותינו מטר
הברזל שהוא הס"א ר"ל לקרבנו אליו
ולדבקנו בשמו ממש והוא ושמו אחד
דחינו שרוממנו מתכלית השפלות

והמומאה

לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא
יסור ממנה הנה מדכתיב על פי דרכו
משמע שאינה דרך האמת לאמיתו
וא"כ מאי מעליותא שגם כי יזקין
לא יסור ממנה. אך הנה מודעת
זאת כי שרשי עבודת ה' ויסודותיה
הן דחילו ורחימו היראה שרש ויסוד
לסור מרע והאהבה לועשה טוב וקיום
כל מ"ע דאוריית' ודרכנו כמו שיתב'
במקומן (ומצות החינוך היא ג"כ
כמ"ע כמ"ש בא"ח סימן שמ"ג):
והנה באהבה כתיב בס"פ עקב אשר
אנכי מצוה אתכם לעשותה לאהבה
את ה' וגו' וצריך להבין איך שייך
לשון עשייה גבי אהבה שבלב אך
הענין הוא דיש שני מיני אהבת ה'
האחת היא כלות הנפש במבעה אל
בוראה כאשר תתגבר נפש השכלית
על החומר ותשפילתו ותכניעתו תחתיה
אזי תתלה ותתלה בשלהבת העולה

לקוטי חלק שני אמרים עו

מאליה לא שייך לשון צווי ומצוה כלל ולא עוד אלא שהיא מתן שכרן של צדיקים לטעום מעין עו'הב בע"הו שיעליה נאמר עבודת מתנה אתן את כהונתכם כמו שיתב' במקומה אך הגה ידוע ליודעים טעמא דקרא מאי דכתיב כי שבע יפול צדיק וקם וכפרט שהאדם נקרא מהלך ולא עומד וצריך לילך ממדרגה למדרגה ולא לעמוד במדרגה אחת לעולם ובין מדרגה למדרגה טרם שיגיע למדרגה עליונה ממנה הוא בכחי' נפילה ממדרג' הראשונ' אך כי יפול לא יוטל כתיב ואינה נקראת נפילה אלא לגבי מדריגתו הראשונה ולא לגבי שאר כל אדם ח"ו שאעפ"כ הוא למעלה מכל האדם בעבודתו כי נשאר בה בחי' רשימו ממדריגתו הראשונה אך עיקרה מאהבה שנתחנך והורגל בה מנעוריו בטרם שרגיע למדרגת צדיק וז"ש גם כי יזקין וגו' . והנה ראשית הדברים המעוררים האהבה והיראה ויסודן היא האמונה הטהורה ונאמנה ביחודו ואהדותו יתברך וית' 8

המבטאה לתכלית הקדושה וגדולתו ית' שאין לה קץ ותכלית אזי כמים הפנים אל פנים תחפורר האהבה בלב כל משכיל ומתבונן בענק זה בעומקא דלבא לאהוב את ה' אהבה עזה ולדבקה בו בלב ונפש כמו שיתבאר במקומה באריכות . והנה ענין אהבה זו רצה מרע"ה ליטע בלב כל ישראל בפרשה ועתה ישראל וגו' בפסוק הן לה' אלהיך השמים וגו' רק באבותיך השק וגו' ומלתם וגו' בשבעים נפש וגו' ואהבת וגו' . ולכן סיים דבריו על אהבה זו אשר אנכי מצוה אתכם לעשותה שהיא אהבה עשויה בלב ע"י הבינה והדעת בדברים המעוררים את האהבה וע"ז צוה כבר תחלה והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך כדי שעי"ז תבא לאהבה את ה' כדאיתא בספרי ע"פ זה . והנה על אהבה זו השנית שייך לשון מצוה וצווי דהיינו לשום לבו ורעתו בדברים המעוררים את האהבה אבל באהבה ראשונ' שהיא שלהבת העולה

להבין מעט מועד מ"ש בזהר דשמע ישראל כו' הוא יחודא עילאה
ובשכמל"ז הוא יחודא התאה :

פרק א וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא
האלהים בשמים ממעל ועל הארץ
מתחת אין עוד . וצריך להבין וכי תעלה על דעתך שיש
אלהים נשדה במים מתחת לארץ שצריך להזהר כ"כ
והשבות אל לבבך . הנה כתיב לעולם ה' דברך נצב
בשמים ופי' הבעש"ט ז"ל כי דברך שאמרת יהי רקיע
בתוך השמים וגו' תיבות ואותיות אלו הן נצבות ועומדות
לעולם בתוך רקיע השמים ומלוכשות בתוך כל הרקיעים
לעולם להחיותם כדכתיב ודבר אלהיט יקם לעולם
ודבריו חיים וקיימים לעד כו' כי אילו היו האותיות
מסתלקות כרגע ח"ו וחוזרות למקורן היו כל השמים
אין ואפס ממש והיו כלא היו כלל וכמו קודם מאמר
יהי רקיע כו' ממש וכן בכל הברואים שבכל העולמות
עליונים ותחתונים ואפי' ארץ הלזו הגשמית ובחי' דומם
ממש אילו היו מסתלקת ממנה כרגע ח"ו האותיות
מעשדה מאמרות שבהן נבראת הארץ בששת ימי
בראשית היתה חוזרת לאין ואפס ממש כמו לפני ששת
ימי בראשית ממש וח"ש האר"י ז"ל שגם בדומם ממש
כמו אנבים ועפר ומים יש בחי' נפש וחיות רוחנית
דהיינו בחי' התלבשות אותיות הדבור מעשדה מאמר'
המחיות ומחיות את הדומם להיות יש מאין ואפס
שלפני ששת ימי בראשית ואף שלא הזכר שם אבן
בעשדה מאמרות שבתורה אעפ"כ נמשך חיות לאבן
ע"י צירופים וחילופי אותיו המתגלגלות בר"א שערים
פנים ואחור כמ"ש בס' יצירה עד שמשתלשל מעשדה
מאמרו

שער היחוד והאמונה עז

מאמרות ונמשך מהן צירוף שם אבן והוא חיותו של האבן וכן בכל הנבראים שבעולם השמות שנקראים בהם בלשון הקדש הן הן אותיות הרבוב המשתלשל ממדרגה למדרגה מעשה מאמרות שבתורה ע"י חילופים ותמוות האותיות בר"א שערים עד שמגיעות ומתלבשות באותו נברא להחיותו לפי שאין פרטי הנבראים יכולים לקבל חיותם מעשה מאמרות עצמן שבתורה שהחיות הנמשך מהן עצמן גדול מאד מבחי' הנבראים פריים ואין כח בהם לקבל החיות אלא ע"י שיורד החיות ומשתלשל ממדרגה למדרגה פחותה ממנה ע"י חילופים ותמוות האותיות וגימטריאות שהן חשבון האותיות עד שיוכל להתצמצם ולהתלבש ולהתהוות ממנו נברא פרטי וזה שמו אשר יקראו לו בלה"ק הוא כלי לחיות המצומצם באותיות שם זה שנשתלשל מעשה מאמרות שבתורה שיש בהם כח וחיות לבחור יש מאין ולהחיותו לעולם דאודייתא וקב"ה כולא חד :

פרק ב והנה מכאן תשובת המינים וגילוי שורש מעותם הבופרים בהשגחה פרטית ובאותו' ומפתי התורה שמועי' בדמיונם הבוזב שמדמין מעשה ה' עושה שמי' וארץ למעשה אנוש ותחבולותיו כי כאשר יצא לצורף כלי שוב אין הכלי צריך לידי הצורף כי אף שידיו מסולקות הימנו והולך לו בשוק הכלי קיים בתבניתו וצלמו ממש כאשר יצא מדי הצורף כך מדמין הסכלים האלו מעשה שמים וארץ אך טח מראות עיניהם ההברל הגדול שבין מעשה אנוש ותחבולותיו שהוא יש מיש רק שמשנה הצורה והתמונה מתמונת חתיכת

שער היחוד והאמונה

התיכת כסף לתמונת כלי למעשה שמים וארץ שהוא יש מאין והוא פלא גדול יותר מקריעת ים סוף עד"מ שהוליד ה' את הים ברוח קדים עזה כל הלילה ויבקעו המים ונצבו כמו נד וכחומה ואילו הפסיק ה' את הרוח כרגע היו המים חוזרים וניגרים במודד כדרכם וטבעם ולא כמו כחומה בלי ספק אף שהטבע הזה במים גם כן נברא ומחודש יש מאין שהרי חומת אבנים נצבת מעצמה בלי רוח רק שטבע המים אינו כן וכ"ש וק"ו בבריאת יש מאין שהיא למעלה מהטבע והפלא ופלא יותר מקריעת ים סוף עאכ"ו שבהסתלקו כח הבורא מן הנברא ח"ו ישוב הנברא לאין ואפס ממש אלא צריך להיות כח הפועל בנפעל תמיד להחיותו ולקיימו והן הן בחי' אותיות הדבור מעשרה מאמות שבהם נבראו וע"ז נאמר ואתה מחיה את כולם אל תקרי מחיה אלא מהוה דהיינו יש מאין ואתה הן בחי' האותיות מאל"ף ועד תי"ו והה"א היא ה' מוצאות הפה מקור האותיות ואף שאין לו דמות הגוף הרי מקרא מלא דבר הכתוב וידבר ה' ויאמר ה' והיא בחי' התגלות הכ"ב אותיות עליונות לנביאי' ומתלבשות בשכלם והשגתם במראה הנבואה וגם במחשבתם ודיבורם כמ"ש רוח ה' דבר בי ומלתו על לשוני וכמ"ש האר"י ז"ל [בשער הנבואה] וכעין זה היא התלבשות האותיות בברואים כדכתיב בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם רק שהיא ע"י השתלשלות רבות ועצמות עד שיוחדות לעשייה גופנית משא"כ השגת הנביאי' היא באצילו' המתלבשת בעולם הבריאה:

והנה

שער היחוד והאמונה עח

פרק ג והנה אחרי הדברי' והאמת האלה כל משכיל
על דבר יבין לאשדו איך שכל נברא
ויש הוא באמת נחשב לאין ואפס ממש לגבי כח הפועל
ורוח פיו שבנפעל המדה אותו תמיד ומציאו מאין ממש
ליש ומה שכל נברא ונפעל נראה לנו ליש וממשו' זהו
מחמת שאין אנו משיגים ורואים בעיני בשר את כח ה'
ורוח פיו שבנברא אבל אילו ניתנה רשות לעין לראות
ולהשיג את החיות ורוחניות שבכל נברא השופע בו
ממוצא פי ה' ורוח פיו לא היה גשמות הנברא וחומר
וממשו נראה כלל לעינינו כי הוא במל במציאות ממש
לגבי החיות והרוחניות שבו מאד שמבלעדי הרוחניו'
היה אין ואפס ממש כמו קדם ששת ימי בראשי' ממש
והרוחניות השופע עליו ממוצא פי ה' ורוח פיו הוא לברו
המציאו תמיד מאפס ואין ליש ומדה אותו א"כ אפס
בלעדו באמת והמשל לזה הוא אור השמש המאיר
לארץ ולדרים שהוא זיו ואור המתפשט מגוף השמש
ונראה לעין כל מאיר על הארץ ובחלל העולם והנה זה
פשוט שאור וזיו הזה ישנו ג"כ בגוף וחומר כדור השמש
עצמו שבשמים שאם מתפשט ומאיר למרחוק כ"כ
כ"ש שיוכל להאיר במקומו ממש רק ששם במקומו
ממש נחשב הזיו הזה לאין ואפס ממש כי במל
ממש במציאות לגבי גוף כדור השמש שהוא
מקר האור והזיו הזה שהזיו והאור הזה אינו רק
הארה מאירה מגוף ועצם כדור השמש רק בחלל
העולם תחת כל השמים ועל הארץ שאין כאן גוף
כדור השמש במציאות נראה כאן האור והזיו הזה
ליש ממש לעין כל ונפל עליו כאן שם יש באמת

משא"כ

שער היחוד והאמונה

משא"כ כשהוא במקורו בנף השמש אין נופל עליו שם יש כלל רק שם אין ואפס כי באמת הוא שם לאין ואפס ממש שאין מאיר שם רק מקורו לבדו שהוא נוף השמש המאיר ואפס בלעדו וכדברים האלה ממש בדמותם כצלמם הם כל הברואים לגבי שפע האלהי מרוח פיו השופע עליהם ומהיה אותם והוא מקורם והם עצמם אינם רק כמו אור וזיו מתפשט מן השפע ורוח ה' השופע ומתלבש בתוכם ומוציאם מאין ליש ולכן הם בטלים במציאות לגבי מקורם כמו אור השמש שבטל במציאות ונחשב לאין ואפס ממש ואינו נקרא בשם יש כלל כשהוא במקורו רק תחת השמים שאין שם מקורו כך כל הברואי אין נופל עליהם שם יש כלל אלא לעיני בשר שלנו שאין אנו רואים ומשיגים כלל את המקור שהוא רוח ה' המהיה אותם. ולכן נראה לעינינו גשמיות הנבראים וחומרם וממשם שהם יש גמור כמו שנרא' אור השמש יש גמור כשאינו במקורו רק שבזה אין המשל דומה לנמשל לגמרי לכאורה שבמשל אין המקור במציאות כלל בחלל העולם ועל הארץ שנראה שם אורו ליש גמור משא"כ כל הברואי הם במקורם תמיד רק שאין המקור נראה לעיני בשר ולמה אינן בטלים במציאות למקורם אך להבין זה צריך להקדים:

פרק ד כי הגה כתיב כי שמש ומגן ה' אלהים פי' מגן הוא נרתק לשמש להגן שיובלו הבריות לסבלו כמארז"ל לעתיד לבא הקב"ה מוציא חמה מנרתקה רשעים גידונין בה כו' וכמו שהנרתק מגין בעד השמש כך שם אלהים מגין לשם היי"ה ב"ה
דשם

שער היחוד והאמונה עט

דשם הוי"ה פיושו שמהוה את הכל מאין ליש והיוד משמשת על הפעולה שהיא בלשון הזה ותמיד כדפרשי ע"פ ככה יעשה איוב כל הימים והיינו החיות הנשפע בכל רגע ממש בכל הברואים ממוצא פי ה' ורחו ומהוה אותם מאין ליש בכל רגע כי לא די להם במה שנבראו בששת ימי בראשית להיות קיימים בזה כמ"ש לעיל. והנה בסידור שבתו של הקב"ה כתיב הגדול הגבור כו' ופי' הגדול היא מדת חסד והתפשטות החיות בכל העולמות וברואים לאין קץ ותכלית להיות ברואים מאין ליש וקיימים בחסד חנם ונקראת גדולה כי באה מגדולתו של הקב"ה בכבודו ובעצמו כי גדול ה' ולגדולתו אין חקר ולכן משפיע ג"כ חיות והתהוות מאין ליש לעולמות וברואים אין קץ שטבע הטוב להטיב והנה כמו שמדה זו היא שבתו של הקב"ה לבדו שאין ביכולת שום נברא לברוא יש מאין ולהחיותו וגם מדה זו היא למעלה מהשכלת כל הברואים והשגתם שאין כח בשכל שום נברא להשכיל ולהשיג מדה זו ויכלתה לברוא יש מאין ולהחיותו כי הברואה יש מאין הוא דבר שלמעלה משכל הנבראים כי היא ממדת גדולתו של הקב"ה והקב"ה ומדותיו אחדות פשוט כדאיתא בז"הק דאיתו וגרמוהי חר וכשם שאין ביכולת שום שכל נברא להשיג בוראו כך אינו יכול להשיג מדותיו וכמו שאין ביכולת שום שכל נברא להשיג מדת גדולתו שהיא היכולת לברוא יש מאין ולהחיותו כדכתיב עולם חסד יבנה כך ממש אין ביכלתו להשיג מדת גבורתו של הקב"ה שהיא מדת הצמצום ומניעת התפשטות החיות

החיות מגדולתו מלידו ולהתגלות על הנבראים
 להחיותם ולקיימם בגילוי כ"א בהסתר פנים שהחיות
 מסתתר בגוף הנברא וכאילו גוף הנברא הוא דבר
 בפני עצמו ואינו התפשטות החיות והחתינות
 כהתפשטות הזיו והאור מהשמש אלא הוא דבר בפני
 עצמו ואף שבאמת אינו דבר בפני עצמו אלא כמו
 התפשטות האור מהשמש מכל מקום הן הן גבורותיו
 של הקדוש ברוך הוא אשר כל יכול לצמצם החיות
 והרוחניות הנשפע מרוח פיו ולהסתירו שלא יבטל גוף
 הנברא במציאות וזה אין בשכל שום נברא להשיג
 מהות הצמצו' וההסתר ושיהיה אעפ"כ גוף הנברא נברא
 מאין ליש כמו שאין יכולת בשכל שום נברא להשיג
 מהות הברואה מאין ליש. [והנה בח' הצמצום
 והסתר החיות נקרא בשם כלים והחיות עצמו נקרא
 בשם אור שכמו שהכלי מכסה על מה שבתוכו כך
 בח' הצמצום מכסה ומסתיר האור והחיות השופע
 והכלים הן הן האותיות ששרשן ה' אותיות מנצפ"ך
 שהן ה' גבורות המחלקות ומפרידות ההבל והקול
 בה' מוצאות הפה להתהוות כ"ב אותיות ושרש הה'
 גבורות הוא בוצינא דקדוניתא שהיא גבורה עילאה
 דעתיק יומין ושרש החסדים הוא ג"כ חסד דעתיק יומין
 כידוע לי"ח:

פרק ה והנה על זה אמר רז"ל בתחלה עלה
במחשבה לברוא את העולם
 במד"הד ראה שאין העולם מתקיים שתף בו מדת
 רחמים דהיינו התגלות אלהות על ידי צדיקים
 ואותות

פ שער היחוד והאמונה

ואתות ומופתים שבתורה. והנה על זה אמר
בוהר דלעילא בסטרא דקדושה עילאה אית ימינא
ואית שמאלא דהיינו חסד וגבורה פי' דשתיהן הן
מדות אלהות למעלה משכל הנבראים והשגתם
דאיהו וגרמוהי חד בעולם האצילות ואף השגת
משה רבינו עליו השלום בנבואתו לא היתה בעולם
האצילות אלא על ידי התלבשותו בעולם הבריאה
ואף גם זאת לא בשתי מדות אלו ח"ג אלא על ידי
התלבשותו במדות שלמטה מהן במדרגה שהן מדות
נצח הוד יסוד [כמ"ש בשער הנבואה] רק שמתן
שכרם של צדיקים בגן עדן הוא השגת התפשטות
החיות ואור הנמשך משתי מדות אלו ח"ג והוא
מוזן נשמות הצדיקים שעסקו בתורה לשמה בעו"הו
כי מהתפשטות שתי מדות אלו נמתח רקיע על
הנשמות שבגן עדן ורקיע זה נקרא הוא דאורייתא
ובו סוד כ"ב אותיות התורה הנתונה משתי מדות
אלו כדכתיב מימינו אש דת למו ומרקיע זה נטף
מל למזון הנשמות דהיינו ידיעת סוד כ"ב אותיות
התורה כי הרקיע הזה הוא סוד הדעת והתורה היא
מוזן הנשמות בג"ע והמצות הן לבושים כמבואר
כל זה [בוהר ויקהל דף ר"ט ור"י ובע"ח שער מ"ד
פרק ג']:

פרק ו והנה שם אלהים הוא שם מדת הגבורה
והצמצום ולכן הוא גם כן
בנימטריא הטבע לפי שמסתיד האור שלמעלה
המהות ומחיה העולם ונראה כאילו העולם עומד
ומתנהג

שער היחוד והאמונה

ומתנהג בדרך המכע ושם אלהים זה הוא מגן ונרתק
לשם הוי"ה להעלים האור והחיות הנמשך משם
הוי"ה ומתוה מאין ליש שלא יתגלה לנבראים
ויבטלו במציאות והרי בחי' גבורה זו וצמצום הזה
הוא גם כן בחי' חסד שהעולם יבנה בו וזו היא
בחי' גבורה הכלולה בחסד והנה מהתכללות המדות
זו בוז נראה לעין דאיהו ונרמיהו חד שהן מדותיו
כי מאחד שהן ביחוד גמור עמו לכן הן מתייחדות
זו בוז וכלולות זו מזו כמאמר אליהו ואנת הוא
דקשיד לון ומיחד לון וכו' ובר מינך לית יחדא
בעילאי כו' וז"ש והשבות אל לבבך כי ה' הוא
האלהים פירוש ששני שמות אלו הם אחד ממש
שגם שם אלהים המצמצם ומעלים האור הוא בחי'
חסד כמו שם הוי"ה משום שמדותיו של הקדוש
ברוך הוא מתיחדות עמו ביחוד גמור והוא
ושמו אחד שמדותיו הן שמותיו ואם כן ממילא
תרע שבשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד
פי' שגם הארץ החומרית שנראית יש גמור לעין
כל היא אין ואפס ממש לגבי הקדוש ברוך הוא
כי שם אלהים אינו מעלים ומצמצם אלא לתחתונים
ולא לגבי הקב"ה מאחד שהוא ושמו אלהים אחד
ולכן גם הארץ ומתחת לארץ הן אין ואפס ממש
לגבי הקב"ה ואינן נקראות בשם כלל אפילו בשם
עוד שהוא לשון מפל כמאמר רז"ל יהודה ועוד
לקרא וכגוף שהוא מפל לנשמה וחיות שכתובו
[וז"ש אהללה ה' בחיי אומרה לאלהי בעודי
שהחיים

שער היחוד והאמונה פא

שהחיים נמשכים משם הוי"ה והעוד שהוא הגוף
המפל משם אלהים] לפי שהנשמה אינה מהוה
הגוף מאין ליש אבל הקב"ה המהוה את הכל
מאין ליש הכל בטל במציאות אצלו כמו אור
השמש בשמש. ולכן הוצרך הכתוב להזהיר
וידעת היום והשבות אל לבבך וגו' שלא תעלה
על דעתך שהשמים וכל צבאם והארץ ומלואה
הם דבר נפרד בפני עצמו והקדוש ברוך הוא
ממלא כל העולם כהתלבשות הנשמה בגוף
ומשפיע כח הצומח בארץ וכח התנועה בגלגלים
ומניעים ומנהיגם כרצונו כמו שהנשמה מניעה את
הגוף ומנהיגתו כרצונה. אך באמת אין המשל
דומה לנמשל כלל כי הנשמה והגוף הם באמת נפרדי'
זה מזה בשרשם כי אין התהוות שרש הגוף ועצמותו
כנשמתו אלא מטעות אביו ואמו וגם אחי כן אין
גידולו כנשמתו לבדה אלא על ידי אכילת ושתיית
אמו כל השעה חדשים ואחד כך על ידי אכילתו
ושתייתו בעצמו מה שאין כן השמים והארץ שכל
עצמותם ומהותם נתהוה מאין ואפס המוחלט רק
בדבר ה' ורוח פיו ית' וגם עדיין נצב דבר ה'
לעולם ושופע בהם תמיד בכל רגע ומהוה
אותם תמיד מאין ליש כהתהוות האור מהשמש
בתוך גוף כדור השמש עצמו דרך משל ואם כן הם
בטלים באמת במציאות לגמרי לגבי דבר ה' ורוח
פיו ית' המיוחדים במהותו ועצמותו ית' כמו שיתבאר
לקמן כביטול אור השמש בשמש רק שהן הן
גבוחתיו

גבורותיו במדת הגבורה והצמצום להסתיר ולהעלים
 החיות השופע בהם שיהיו נראים השמים והארץ
 וכל צבאם כאילו הם דבר בפני עצמו אך אין
 הצמצום וההסתר אלא לתתונים אבל לגבי הקדוש
 ברוך הוא כולא קמיה כלא ממש השיבי כאור
 השמש בשמש ואין מדת הגבורה מסתרת חס ושלו
 לפניו יתברך כי אינה דבר בפני עצמו אלא ה'
 הוא האלהים:

פרק ז ובוזה יובן מ"ש בזהר הקדוש דפסוק
שמע ישראל הוא יחודא עילאה
 וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד הוא יחודא
 תתאה כי ועד הוא אחד בחלופי אתוון כי הנה
 סיבת ומעם הצמצום וההסתר הוה שהסתיר והעלים
 הקדוש ברוך הוא את החיות של העולם כדי שיהיה
 העולם נראה דבר נפרד בפני עצמו הנה הוא ידוע
 לכל כי תכלית בריאת העולם הוא בשביל
 התגלות מלכותו יתברך דאין מלך בלא עם פי' עם
 מלשון עוממות שהם דברים נפרדים וזרים ורחוקים
 ממעלת המלך כי אילו אפילו היו לו בנים רבים
 מאד לא שייך שם מלוכה עליהם וכן אפילו על
 שרים לבדם רק ברוב עם דווקא הדרת מלך ושם
 המורה על מדת מלכותו יתברך הוא שם אדנות
 כי הוא אדון כל הארץ ונמצא כי מדה זו ושם
 זה הן המהוין ומקיימין העולם להיות עולם כמות
 שהוא עכשיו יש גמור ודבר נפרד בפני עצמו
 ואינו במל במציאות ממש כי בהסתלקות מדה

שער היחוד והאמונה פב

וזו ושם זה ת"ו היה העולם חוזר למקומו בדבר ה' ורוח פיו ית' ובטל שם במציאות ממש ולא היה שם עולם עליו כלל והנה גדר ובחי' שם עולם נופל על בחי' מקום ובחי' זמן דוקא בחי' מקום הוא מזרח ומערב צפון דרום מעלה ומטה בחי' זמן עבר הוה ועתיד. והנה כל בחי' אלו אין להן שייכות במדות הקדושות העליונות כי אם במדת מלכותו ית' לבדה שייך לומר שהוא ית' מלך למעלה עד אין קץ ולמטה עד אין תכלית וכן לד' ספרין וכן בבחי' זמן ה' מלך ה' מלך ה' ימלך ונמצא שחיות המקום וכן חיות הזמן והתהוותם מאין ליש וקיומם כל זמן קיומם הוא ממדת מלכותו ית' ושם אדנות ב"ה ולפי שמדת מלכותו ית' מיוחדת במהותו ועצמותו ית' בתכלית היחוד כמו שיתבאר הלכך גם בחי' המקום והזמן בטיולים במציאות ממש לגבי מהותו ועצמותו ית' כביטול אור השמש בשמש וזהו שילוב שם אדנות בשם הוי"ה כי שם הוי"ה מורה שהוא למעלה מן הזמן שהוא היה הוה ויהיה ברגע א' כמ"ש [בר"מ פרשת פנחס] וכן למעלה מבחי' מקום כי הוא מהוה תמיד את כל בחי' המקום כולו מלמעלה עד למטה ולד' ספרין. והנה אף על פי שהוא ית' למעלה מהמקום והזמן אף על פי כן הוא נמצא גם למטה במקום וזמן דהיינו שמתייחד במדת מלכותו שממנה נמשך ונתהווה המקום והזמן וזהו יחודא תתאה [שילוב הוי"ה באדנות

באדנות ב"ה] דהיינו שמהותו ועצמותו יתברך הנקרא בשם אין סוף ברוך הוא מלא את כל הארץ ממש בזמן ומקום כי בשמים ממעל ובארץ ולד' סטרין הכל מלא מאור א"ס ב"ה בשה ממש כי כך הוא בארץ מתחת כמו בשמים ממעל ממש כי הכל הוא בחי' מקום הבטל במציאות באור אין סוף ברוך הוא המתלבש בו על ידי מדת מלכותו המיוחדת בו ית' רק שמדת מלכותו היא מדת הצמצום וההסתר להסתיר אור אין סוף ב"ה שלא יבטלו הזמן והמקום ממציאותם לגמרי ולא יהיה שום בחי' זמן ומקום במציאות אפילו לתתונים . והנה במ"ש יובן מ"ש אני ה' לא שניתי פי' שאין שום שינוי כלל כמו שהיה לבדו קודם בריאת העולם כך הוא לבדו אחר שנברא וז"ש אתה הוא עד שלא נברא העולם אתה הוא כי בלי שום שינוי בעצמותו ולא בדעתו כי ידיעת עצמו יודע כל הנבראים שהכל ממנו ובטל במציאות אצלו וכמ"ש הרמב"ם ז"ל שהוא היודע והוא הידוע והוא הדיעה עצמה הכל אחד ודבר זה אין כח בפה לאמרו ולא באזן לשמעו ולא בלב האדם להכיר על בודיו כי הקב"ה מהותו ועצמותו ודעתו הכל אחד ממש מכל צד ופינה בכל דרך יחוד ואין דעתו דבר נוסף על מהותו ועצמותו כמו שהוא בנפש האדם שדעתה דבר נוסף על מהותה ומרכב בה שהרי כשהאדם לומד ויודע איזה דבר כבר היתה בו

נפש

שער היחוד והאמונה פג

נפשו המשכלת במרם שלמד וידע ואחד שלמד וידע ניתוספה ידיעה זו בנפשו וכן מידי יום ביום ימים ידברו ורוב שנים יודיעו חכמה ואין זו אחדות פשוטה אלא מורכבת אבל הקב"ה הוא אחדות פשוט בלי שום הרכבה וצד ריבוי כלל ואם כן ע"כ מהותו ועצמותו ודעתו הכל דבר אחד ממש בלי שום הרכבה ולפיכך כשם שאי אפשר לשום נברא בעולם להשיג מהות הבורא ועצמותו כך אי אפשר להשיג מהות דעתו רק להאמין באמונה שהיא למעלה מהשכל ומהשגה שהקב"ה יחיד ומיוחד הוא ודעתו הכל אחד ממש ובידיעת עצמו מכיר ויודע כל הגמצאים עליונים ותחתונים עד שלשול קמן שבים ועד יתוש קמן שיהיה בטבור הארץ אין דבר נעלם ממנו ואין ידיעה זו מוסיפה בו ריבוי והרכבה כלל מאחר שאינה רק ידיעת עצמו ועצמותו ודעתו הכל אחד ולפי שזה קשה מאד לצייר בשכלנו ע"כ אמר הנביא כי גבהו שמים מארץ כן גבהו דרכי מדרכיכם ומחשבותי ממחשבותיכם וכתוב החקך אלוה תמצא וגו' וכתוב העיני בשר לך אם בראות אנוש תראה שהאדם רואה ויודע כל הדברים בידיעה שחזן ממנו והקב"ה בידיעת עצמו עכ"ל [ע"ש בה' יסודי התורה והסכימו עמו חבמי הקבלה כמבואר בפרדס מהרמ"ק ז"ל]:

והנה מבאן יש להבין שגגת מקצת חכמים בעיניהם ה' יכפר בעדם ששנו וטעו בעיונם בכתבי הארז"ל והבינו ענין הצמצום המוזכר שם כפשוטו שהקב"ה סילק עצמו ומהותו ה"ו מעוה"ז רק שמשגיח מלמעלה

מלמעלה בהשגחה פרטית על כל היצורים כולם אשר בשמים ממעל ועל הארץ מתחת והנה מלבד שא"א כלל לומר ענין הצמצום כפשוטו שהוא ממקרי הגוף על הקב"ה הנבדל מדם ריבוא רבבות הברלות עד אין קץ אף גם זאת לא בדעת ידברו מאחד שהם מאמינים בני מאמינים שהקב"ה יודע כל היצורים שבעוה"ז השפל ומשגיה עליהם וע"כ אין ידיעתו אותם מוסיפה בו ריבוי וחידוש מפני שיודע הכל בידיעת עצמו הרי כביכול מהותו ועצמותו ודעתו הכל א' וו"ש בתקונים תיקון נ"ז דלית אתר פנוי מיניה לא בעילאין ולא בתתאין ובר"מ פ' פנחס איהו תפוס בכלא ולית מאן דתפוס ביה כו' איהו סוכ"ע כו' ולית מאן דנפיק מרשותי' לבר איהו ממכ"ע כו' איהו מקשר ומיחד זינא לזיניה עילא ותתא ולית קורבא בד' יסודין אלא בקב"ה כד איהו בנייהו עכ"ל. ור"ל לית מאן דתפוס בי' שאין מי שתפוס בהשגת שכלו מכל שכלים העליונים במהותו ועצמותו של הקב"ה כמ"ש בתקונים סתימא דכל סתימין ולית מחשבה תפיסא בך כלל וגם בתחתונים אע"ג דאיהו ממכ"ע אינו כנשמת האדם תוך גופו שהיא נתפסת תוך הגוף עד שמתפעלת ומקבלת שינויים משינויי הגוף וצערו מהכאות או קרירות או חמימות האש וכיוצא משא"כ בהקב"ה שאינו מקבל שום שינוי משינויי עוה"ז מקיץ לחורף ומיום ללילה כדכתיב גם חשך לא יחשיך ממך ולילה כיום יאיר לפי שאינו נתפס כלל תוך העולמות אע"ג דממלא לן וזהו ג"כ ענין סוכ"ע פי' ד"מ כשארם מתבונן באיזה

שער היחוד והאמונה פד

באיזה דבר חכמה בשכלו או דבר גשמי במחשבתו
אזי שכלו ומחשבתו מקיפים על הדבר ההוא המצויר
במחשבתו או בשכלו אך אין מקיפים על הדבר ההוא
ממש בפועל ממש. אבל הקב"ה דכתיב ביה כי לא
מחשבותי מחשבותיכם וגו' מחשבתו וידעתו שיודע
כל הנבראים מקפת כל נברא ונברא בפ"ט שהרי
היא היא חיותו והתהוותו מאין ליש בפועל ממש.
ומלא כל עלמין היא בחי' החיות המתלבשת תוך
עצם הנברא שהיא מצומצמת בתוכו בצמצום רב
כפי ערך מהות הנברא שהוא בעל גבול ותכלית
בכמותו ואיכותו דהיינו מעלתו וחשיבותו כגון השמש
שגופו יש לו גבול ותכלית בכמותו שהוא כמו קס"ז
פעמים כגודל כדור הארץ ואיכותו ומעלתו הוא אחד
ג"כ יש לו גבול עד כמה יוכל להאיר כי לא יאיר
לבלתי תכלית מאחר שהוא נברא וכן כל הנבראים
הם בעלי גבול ותכלית כי מהארץ לרקיע מהלך ת"ק
שנה כו'. וא"כ החיות המלובשת בהם היא בבחי'
צמצום רב ועצום כי צריכה תחלה להתצמצם
צמצומים רבים ועצומים עד שיתהוו מכחה ואודה
עצם הנבראים כמות שהם בעלי גבול ותכלית כי
מקור החיות הוא רוח פיו של הקב"ה המתלבש
בעשרה מאמרות שבתורה ורוח פיו ית' היה יכול
להתפשט לאין קץ ותכלית ולכרוא עולמות אין
קץ ותכלית לכמותם ואיכותם ולהחיותם עדי עד ולא
הי' נברא עוה"ז כלל (שכמו שהקב"ה נקרא א"ס כך
כל מדותיו ופעולותיו דאיתו ונרמזהי חד היינו החיות
הנמשכת ממדותיו שהן חסד ורחמים ושאר מדותיו
הקדושות

שער היחוד והאמונה

הקדושת ע"י התלבשותן שמתלבשת ברוח פיו כי הוא אמר ויהי ועולם ע"י הסד יבנה בדבר ה' ורוח פיו הנעשה כלי ולבוש להסד זה כהדן קמצא דלבושיה מיניה וביה) אלא שצמצם הקב"ה האור והחיות שיוכל להתפשט מרוח פיו והלבישו תוך צירופי אותיות של עשרה מאמרות וצירופי צירופיהן בחילופי ותמורות האותיות עצמן ובחשבונן ומספרן שכל חילוף ותמורה מורה על ירידת האור והחיות ממדרגה למדרגה דהיינו שיוכל לברוא ולהחיות ברואים שמדרגות איכותם ומעלתם היא פחותה ממדרגות איכות ומעלת הברואים הנבראים מאותיות ותיבות עצמן שבעשרה מאמרות שבהן מתלבש הקב"ה בכבודו ובעצמו שהן מדותיו והחשבון מורה על מיעוט האור והחיות מיעוט אחד מיעוט עד שלא נשאר ממנו אלא בחי' אחרונה שהוא בחי' החשבון ומספר כמה מיני כחות ומדרגות כלולות באור וחיות הוה המלוכש בצירוף זה של תיבה זו (ואחד כל הצמצומי' האלה וכיוצא בהן כאשר גזרה חכמתו ית' הוא שהי' יכול האור והחיות להתלבש גם בתחתוני' כמו אבנים ועפר הדומם כי אבן ד"מ שמה מורה כי שרשה משם העולה ב"ן במספרו ועוד אלף נוספת משם אחד (לישעם) [גר' דצ"ל למעם] הידוע ליוצרה. והנה שם ב"ן בעצמו הוא בעולמות עליונים מאד רק שע"י צמצומי' רבים ועצומים ממדרגה למדרגה ירד ממנו חיות מועט במאד מאד עד שיוכל להתלבש באבן וזו היא נפש הדומם המד' ומהוה אותו מאין ליש בכל רגע וכמש"ל וזו היא בחי' ממכ"ע

שער היחוד והאמונה פה

ממכ"ע משא"כ בחי' סוכ"ע) וכל כח ומדרגה יכול
לברוא ברואים כפי בחי' מדרגה זו גם כן לאין קץ
ותכלית בכמותם ואיכותם להחיות עדי עד מאחד
שהוא כח ה' המתפשט ונאצל מרוח פיו ואין מעצור
כו'. אך שלא יהי' איכותם במעלה גדולה כ"כ
כאיכות ומעלת ברואים שיוכלו להבראות מבחי' כח
ומדרגת האותיות עצמן:

פרק ח והנה מ"ש הרמב"ם ז"ל שהקב"ה מהותו
ועצמותו ודעתו הכל אחד ממש
אחדות פשוטה ולא מורכבת כלל כן הענין ממש
בכל מדותיו של הקב"ה ובכל שמותיו הקדושים
והכינויים שכינו לו הנביאים וחז"ל כגון חנוך ורחום
וחסיד וכיוצא בהן וכן מה שנקרא חכם דכתיב
וגם הוא חכם וגו' וכן רצונו כי רוצה ה' את יראוי
וחפץ הסד הוא ורוצה בתשובתם של רשעים ואינו
חפץ במיתתם וברשעתם וטהור עינים מראות ברע
אין רצונו וחכמתו ומדת הסדו ורחמנותו ושאר
מדותיו מוסיפים בו ריבוי והרכבה ח"ו במהותו ועצמותו
אלא עצמותו ומהותו ורצונו וחכמתו ובינתו ודעתו
ומדת הסדו וגבורתו ורחמנותו ותפארתו הבלולה
מהסדו וגבורתו וכן שאר מדותיו הקדושות הכל
אחדות פשוטה ממש שהיא היא עצמותו ומהותו
וכמ"ש הרמב"ם ז"ל שדבר זה אין כח בפה לאמרו
ולא באזן לשמעו ולא בלב האדם להכירו על בודיו
כי האדם מצייר בשכלו כל המושכלות שרוצה
להשכיל ולהבין הכל כמות שהם בו כגון שרוצה
לצייר בשכלו מהות הרצון או מהות חכמה או בינה

שער היחוד והאמונה

או דעת או מהות מדת חסד ורחמים וכיוצא בהן הוא מצייר כולן כמות שהן בו אבל באמת הקדוש ב"ה הוא רם ונשא וקדוש שמו כלומר שהוא קדוש ומבדל ריבוא רבבות עד אין קץ ותכלית מדרגות הברלות למעלה מעלה מערך וסוג ומין כל התשכחות והמעלות שיוכלו הנבראים להשיג ולצייר בשכלם כי המעלה ומדרגה הראשונה אצל הנבראים היא החכמה שלכן נקראת ראשית כי באמת היא ראשית ומקור כל החיות בנבראים כי מהחכמה נמשכות בינה ודעת ומהן נמשכות כל המדות שבנפש המשכלת כמו אהבה וחסד ורחמים וכיוצא בהן וכנראה ברוש שהקטן שאין בו דעת הוא בכעס תמיד ואכזרי וגם אהבתו היא לדברים קטנים שאין ראוי לאהבם מפני שאין בו דעת לאהוב דברים הראויים לאהבם שהאהבה כפי הדעת ומהמדות שבנפש נמשכות בה תיבות ואותיות המחשבה שהנפש מחשבת בדבר שאוהבת או איך לפעול החסד ורחמים וכן בשאר מדות ובכל מחשבה שבעולם מלובשת בה איזו מדה המביאה לחשוב מחשבה זו ומדה זו היא חיותה של מחשבה זו ומאותיות המחשבה נמשכות אותיות הדבור והן חיותן ממש והדבור מביא לידי מעשה הצדקה וחסד כגון המלך שמצוה לעבדיו ליתן וגם כשהאדם עושה בעצמו איזה דבר הרי כח הנפש וחיותה המתלבש בעשיה זו הוא כאין ממש לגבי כח הנפש וחיותה המתלבש בדבור האדם וכערך ומשל הגוף לנשמה וכן ערך אותיות הדבור לאותיות המחשבה וכן ערך אותיות

שער היחוד והאמונה פו

אותיות המחשבה למהות המדה המלובשת בה ומחיה אותה וכן ערך מהות וחיות המדה לגבי החכמה ובינה ודעת שכללותן הוא השכל שממנו נמשכה מדה זו וכל זה בנפש האדם ונפש כל הברואים שבכל העולמות עליונים ותחתונים שבכולם החכמה היא ראשית ומקור החיות:

פרק ט אבל לגבי הקדוש ברוך הוא מדרגת החכמה שהיא תחלת מחשבה וראשיתה היא סוף מעשה אצלו דהיינו שנחשבת כאילו היא בחי' ומדרגת עשייה לגבי הקדוש ב"ה כדכתיב כולם בחכמה עשית והיינו לומר שכערך החיות שבעשייה גופנית וגשמית לערך חיות החכמה שהיא ראשית ומקור החיות באדם וכל הברואים גשמיים שהוא כאין לגבי חיות שבאותיות הדבור שהוא כאין לגבי חיות שבאותיות המחשבה שהוא כאין לגבי חיות ומעלת המדות שמהן נמשכה מחשבה זו שהוא כאין לגבי חיות ומעלת ומדרגת החכמה בינה ודעת מקור המדות כן ממש ערך מדרגת ומעלת החכמה שהיא ראשית ומקור החיות שבכל העולמות לגבי הקדוש ב"ה בכבודו ובעצמו המרום והמתנשא ריבוא רבבות מדרגות וזממות יותר מזממות מדרגת החכמה על בחי' חיות שבעשייה שהיא הזממות המש מדרגות לבד שהן מדרגות בחי' עשייה ודבור ומחשבה ומדות ושכל אבל הקדוש ב"ה רם ומתנשא ממדרגת החכמה רבבות מדרגות כאלו עד אין קץ רק מפני שאין בנבראים כח להשיג רק ההשתלשלות ממדרגת החכמה שהיא ראשיתם למדרגת עשייה

שער היחוד והאמונה

עשיה השפלה לכך אנו אומרים שלגבי הקדוש ב"ה נחשבת מדרגת החכמה כמדרגת עשיה ממש דהיינו לומר שהוא רם ונשא ונעלה עילוי רב מאד מאד ממדרגת החכמה ולא שייך כלל לייחס אצלו שום ענין המתייחס לחכמה אפילו בדרך מעלה ועילוי רב כגון לומר עליו שא"א לשום נברא עליונים ותרתונים להשיג חכמתו או מהותו כי ענין ההשגה מתייחס ונופל על דבר חכמה ושכל לומר שאפשר להשיגו או אי אפשר להשיגו מפני עומק המושג אבל הקדוש ברוך הוא שהוא למעלה מן השכל והחכמה לא שייך כלל לומר בו שאי אפשר להשיגו מפני עומק המושג כי אינו בבחי' השגה כלל והאומר עליו שאי אפשר להשיגו הוא כאומר על איוו חכמה רמה ועמוקה שאי אפשר למששה בידים מפני עומק המושג שכל השומע יצחק לו לפי שחוש המישוש אינו מתייחס ונופל אלא על עשייה גשמית הנתפסת בידים וככה ממש נחשבת לגבי הקב"ה מדרגת השכל וההשגה כעשייה גשמית ממש ואפילו השגת שכלים שבעולמות עליונים ואפילו מדרגת חכמה עילאה המחיה את כולם כדכתיב כולם בחכמה עשית. ומה שהקדוש ברוך הוא נקרא חכם בכתוב וגם חז"ל כינו לו מדרגת ומעלת החכמה היינו משום שהוא מקור החכמה שממנו ית' נמשך ונאצל מהות מדרגת חכמה עילאה שבעולם האצילות וכן רחום וחסיד על שם שהוא מקור הרחמים והחסדים וכן שאר המדות שכולן נמשכו ונאצלו ממנו יתברך ודרך וענין ההמשכה והאצילות איך ומה ידוע למשכילים

שער היחוד והאמונה פז

הגה"ה

(סוד הצמצום באור א"ס ב"ה וצמצום א"ק וסוד הדיקנא שסוד כל הצמצומים לצמצום האור שיתלבש בבחי' כלים די"ס והנה אתר שנתלבש אור א"ס בבחי' כלים רתב"דאו שיד לומר מ"ש הרמכ"ם הוא היודע והוא המדע והוא היודע וכדיעת עצמו וכו' לפי שבחי' כלים האצילות נעשים נשמה וחיות לכי"ע ולכל אשר בהם אכל כלי צמצום והלכשה הג"ל לא שיד כלל לומר הוא היודע והוא המדע וכו' כי אינו בבחי' וגדר דעת ומדע כלל ח"ו אלא למעלה מעלה עילוי רב עד אין קץ אפי' בבחי' וגדר חכמה עד שבחי' חכמה נחשבת אצלו ית' בבחי' עשיה נשמית) :

למשכילים * והנה אין לנו עסק בנסתרו' אך הגלות לנו להאמין אמונה שלימה דאיהו וגרמוהי חד דהיינו מדותיו של הקדוש ב"ה ורצונו וחכמתו ובינתו ודעתו עם מהותו ועצמותו המחזם לבדו רוממות אין קץ בבחי' חכמה ושכל והישגה ולכן גם יחודו שמתיוחד עם מדותיו שהאציל מאתו ית' ג"כ אינו בבחי' הישגה להשיג אך מתייחד בהן ולכן נקראו מדותיו של

הקדוש ב"ה שהן הספירות בזה"ק הוא דמהימנותא שהיא האמונה שלמעלה מן השכל :

פרק י אך מכל מקום האיל ודברה תורה כלשון בני אדם לשכך את האזן מה שהיא יטלה לשמע לכך ניתן רשות לחכמי האמת לדבר בספירות בהדך משל וקראו אותן אוחות כרי שעל ידי המשל הזה יזבן לנו קצת ענין היחוד של הקדוש ב"ה ומדותיו שהוא בהדך משל כעין יחוד אור השמש שבתוך גוף כבוד השמש עם גוף השמש שנקרא מאור כמ"ש את המאור הגדול וגו' והיו והניצוץ המתפשט ומאיד מכנו נקרא אור כמ"ש ויקרא אלהים לאור יום וכשהאור הוא במקומו בגוף השמש הוא מיוחד עמו בתכלית היחוד כי

אין

שער היחוד והאמונה

אין שם רק עצם אחד שהוא גוף המאור המאיר כי הזוי
 והאור שם עצם אחד ממש עם גוף המאור המאיר ואין לו
 שום מציאות כלל בפני עצמו וכדברים האלה ממש ויותר
 מזה הן מדותיו של הקב"ה ורצונו וחכמתו בעולם
 האצילות עם מהותו ועצמותו כביכול המתלבש בתוכם
 ומתייחד עמדם בתכלית היחוד מאוד שנמשכו ונאצלו
 מאתו ית' ע"ד משל כדרך התפשטות האור מהשמש
 אך לא ממש בדרך זה רק בדרך החוקה ונפלאה
 מהשגתינו כי גבהו דרכיו מדרכינו ומ"מ לשכך האון
 נשמע ונתבונן ממשל אור השמש המיוחד ובפל במקורו
 ואינו עולה בשם כלל בפ"ע רק שם המקור לבדו כך כל
 מדותיו של הקדוש ב"ה ורצונו וחכמתו אינן עולות
 ונקראות בשמות אלו כלל אלא לגבי הנבראים עליונים
 ותחתונים שהווייתם וחיותם והנהגתם שהקב"ה מהוה
 ומחה אותם ומנהיגם הוא ברצונו וחכמתו וכינתו ודעתו
 המתלבשת במדותיו הקדושות כדאיתא במדרש בעשדה
 דברים נברא העולם בתבונה וברעת וכו' דכתיב
 ה' בתבנה יסד ארץ כונן שמים בתבונה ברעתו תהומות
 נבקעו וגו' וכמאמר אליהו דאפיקת עשר תיקונן וקרינן
 להון עשר ספירן לאנהגא בהון עלמין סתימן דלא
 אתגליין ועלמין דאתגליין ובהון אתכסיאת כו' עד"מ ביום
 ראשון מששת ימי בראשית נגלית מדת הרסד כלולה
 מכל מדותיו הקדושות ורצונו וחכמתו וכינתו ודעתו
 מלובשן בה וברא בה את האור במאמר יהי אור שהיא
 בח' התפשטות והמשכת האור לעולם מלמעלה
 והתפשטותו בעולם מסוף העולם עד סופו שהיא בח'
 מדת

שער היחוד והאמונה פט

לכד כדכתי' ויפח באפיו נשמת חיים וא"כ הדבור והבל העליון הוא מקור החכמה והשכל שבנשמת אדם הראשון הכוללת כל נשמות הצדיקים שהם גדולים ממלאכי השרת והיינו לפי שאותיות דיבורו ית' הן בחי' המשכות כחות וחיות ממדותיו ית' המיוחדות במהותו ועצמותו בתכלית היחוד שהוא למעלה מעלה לאין קץ ממדרגת חכמה שבנבראים ולא נקרא בשם אותיות לגבי הנבראים אלא לגבי מדותיו ית' בכבודן ובעצמן והנה הן כ"ב מיני המשכות חיות וכחות שונים זה מזה שבהן נבראו כל העולמות עליונים ותחתונים וכל הברואים שבתוכם שכך עלה ברצונו והכמתו ית' לברוא העולם בכ"ב מיני המשכות שונות דוקא לא פחות ולא יותר והן הן כ"ב אותיות הקבועות בפה ולשון כדתנן בס' יצירה [ותמונתן בכתב היא מורה על ציור ההמשכה כמ"ש לקמן] שגם אותיות הדבור והמחשבה שבנפש האדם הן המשכות מהשכל והמדו' שבנפש ממהותן ועצמותן כמ"ש במ"א:

פרק יב רק שהברואים מתחלקים למיניהם בכללות ובפרטות ע"י שינויי הצירופים וחילופים ותמורות כנ"ל כי כל אות היא המשכת חיות וכח מיוחד פרטי וכשנצטרפו אותיות הרבה להיות תיבה אזי מלבד ריבוי מיני כחות וחיות הנמשכים כפי מספר האותיות שבתיבה עוד זאת העולה על כולנה המושכת כח עליון וחיות כללית הכולל' ושקולה כנגד כל מיני הכחי' והחיות פרטיות של האותיות ועולה על גביהן והיא מתברתן ומצרפתן יחד להשפיע כח והיות לעולם הנברא בתיבה

הגדה

(ולפי שכל אות ואות מכ"ב אותיות התורה היא המשכת חיות וכת מיוחד פרטי שאינו נמשך באות אחרת לכך גם תמונתן בכתב כל אות היא בתמונה מיוחדת פרטית המורה על ציור ההמשכה והתגלות האור והחיו' והכה הנגלה ונמשך באות זו איך הוא נמשך ונתגלה ממדותיו של הקב"ה ורצונו והכמתו וכו') :

בתיבה זו לכללו ולפרטיו *
כגון ד"מ בתיבו' שבמאמר
יהי רקיע וגו' שנבראו בהן
ז' רקיעים וכל צבא השמים
אשר בהם כמאמר רז"ל
שחקים שבו רחיים
עומדות וטוחנות מן
לצדיקים וכו' וכול שבו
ירושלים ובה"מק ומזכה

וכו' מכון שבו איצרות שלג ואיצרות ברד וכו' שכללות הרקיעים נבראו וחיים וקיימים בכללות תיבות אלו שבמאמר יהי רקיע וכו' ופרטי הברואים שבז' רקיעים נברא כל פרט מהם וחי וקיים מאיזה צירוף אותיות מתיבות אלו או חילופיהן ותמורותיהן שהן כפי בחי' חיות הנברא הפרטי שהוא כי כל שינוי צירוף הוא הרכבת ואריגת הכוח' והחזות בשינוי שכל אות הקודמת בצירוף היא הגוברת והיא העיקר בבריאה זו והשאר שפילות אליה ונכללות באורה ועי"ז נבראת בריה חדשה וכן בחלופי אותיות או תמורותיהן נבראות בריאות חדשו' פחותי המעלה בערך הנבראים מהאותיות עצמן כי הן ד"מ דוגמת אור המאיר בלילה בארץ מן הירח ואור הירח הוא מהשמש ונמצא אור שעל הארץ הוא אור האור של השמש וככה ממש ד"מ האותיות שבמאמרות הן כללות המשכת החיות והאור והכה ממדותיו של הקב"ה לברוא העולמו' מאין ליש ולהחיותן ולקיימן כ"ז משך רצונו ית' ומכללות

צ שער היחוד והאמונה

ומכללות המשכה והארה גדולה הוּו האיר ה' והמשך
ממנה תולדותיה כיוצא בה וענפיה שהן תולדות
המשכת האור מהאותיות והן הן חילופי אותיות
ותמוזתיהן וברא בהן ברואים פרטים שבכל עולם
וכן האיר ה' עוד והמשך והוריד הארה דהארה דהארה
מהארות האותיו' וכן המשך עוד והוריד עד למטה
מטה בבחי' השתלשלות עד שנברא הדומם ממש
כאבנים ועפר ושמותיהן אבן ועפר הם חילופים החלופים
כו' ותמוזות דתמוזת כו' כנ"ל:

נשלם חלק שני

בעז"ה יתברך ויתעלה

